

Bratislav Milanović - 1950-ci ildə Aleksıça (Serbiya) yaxınlığında doğulub. Şair, esseistdir, tənqidçi kimi fəaliyyət göstərir. "Pəncərədə maral əksi", "Mütərrəddid", "Qulyabanı", "Balkan ifaçı" və s. kitabların müəllifidir.

SƏSSİZDİ, ÇOX SƏSSİZDİ

Səssizdi bu ev-eşik
Nə çörək var, nə də su.
Çürüyüb köhnə balınc,
Ərşə çəkilib yuxu.
Qab-qacağı toz basıb,
anbarda hörümçəklər.
Divarda polad şeypur,
ordaca kiflənəcək içindəki ümidlər,
qədim miflər,
səsi kəsilmiş bəşər.
Danışırıq, heç kəs bizi eşitmir
Yuxumuza girir işıqlı Dünya.
Kandardaca çömbəlib oturmuşuq.
Solğun, üzgün, amma qürurlu halda.
Fitnəkarlar bizi yaddan çıxarıb
Dəyənəklə hədələyən yox daha.
Səssizdi bu ev-eşik, çox səssizdi,
Od yerinə buz parlayır ocaqda.
Aynalardan sınıq üzler boylanır,
Kimdir onlar, nədir, baxır hayana?
Olacaqlardan, olmuşlardan dolayı
Bu gözlərdə nə rəng qalıb, nə mənə.
Düz yüz ildir susmaqdadır telefon
Düz yüz ildir köhnə zənglər dillənir.
Doğmaları daha qan çəkmir bura,
Zirzəmidə pişiklər də əylənir.
Səssizdi evimiz, lal-kar...
Onu nə sel aparar,
Nə də şimşək sarsıdar.

Mitiya Bečković - 1939-cu ildə Senta (Voevodina) şəhərində dünyaya göz açıb. Belqrad-da filologiya fakültəsini bitirib. O, əzəli epik ənənələrə yeni həyat verən görkəmli, müasir serb şairi, "qaradağlı ruhunun" ən gözəl nəğməkarıdır. Yaradıcılığının ilk illərində Tito rejiminə qarşı barışmaz mövqe sərgiləyən şair, bir müddət təzyiqlərə məruz qalıb, siyasi repressiyaya uğrayıb.

Bir çox beynəlxalq mükafatlara layiq görülüb. Serbiya Elm və İncəsənət Akademiyasının akademiki seçilib, əsərləri bir çox dünya dillərinə tərcümə olu-

nub. "Vera Pavodolskaya", "Qəfil güllə", "Mitiya belə dedi", "Bir nəfər belə söylədi", "İki dünya", "Sən kimin olacaqsan, bala?", "Çörəyə və dilə", "Bir-birimizi izləməyə davam" və s. kitabların müəllifidir.

KİTAB

Bu dünyada yaxşılardan
yaxşı ola bilərdin,
nümunə tək bütün bəşəriyyətə...
Başqa hüzzurlu nə var,
Dinlə, dinlə, nə olar,
Götür kitabı
Bax bu cür
Onu yarımca saat saxla.

Yarım saat
Artıq dəqiqələrə yox ehtiyac.
Sadəcə saxla
Nə oxu, öyrən, nə aç.
Qoy baxım mən beləcə
Əllərinə onu tutmusan necə.

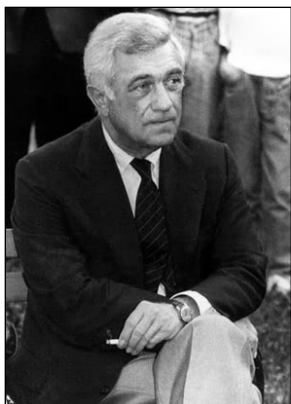
Yaxşılardan yaxşı ola bilərdin,
And içirəm,
Tanrı kömək edərdi,
Nəyləyək, istəmədin.

İstəmədin,
bu cür sən
anani da məhrum etdin sevincdən.

Bircə gücün çatsaydı,
Bacarsaydın,
O kitabı əllərinə alsaydın,
Sevindirmək məqsəd belə olmadan
Sadəcə saxlasaydın...

İstəmədin,
istəmirsən
və peşman da deyilsən.

Səbəbini izah et ki, niyə?
Tövbəmi etmişən,
Ananı
bu dünyada öluncəyədək
Heç vaxt heç nəylə
sevindirməməyə?

Yovan Xristić - 1933-cü ildə Belqrad-da doğulub. Şair, dramaturq, esseist və tənqidçidir. Memarlıq və fəlsəfə ixtisaslarına yiyələnib. "Ulyss haqqında gündəlik", "Nəğmələr", "İsgəndəriyyə məktəbi" adlı şeir kitablarının müəllifidir. 2004-cü ildə vəfat edib.

SOKRAT DÖYÜŞ MEYDANÇASINDA

Gün keçdi, gecə keçdi, o dayandı
Bürünərək yağın qara, sükuta.
Əbədiyyət yeli dəydi hər şeyə
Ulduzlara, ölümə və alova.

Parçalanmış ciyər kimidi torpaq.
Günəş çıxır, qızarır, qurub edir.

Ayağına əksi düşüb bürclərin
Ulduzlar da intizarla gözləyir.

O görür ki, bu qurbanlıq kələfdə,
Bu zülmətdə azan pəncələrimiz
Ayaqladığı, ərgin qar altında
Axtarır bir köhnə ləpir, itmiş iz.

O, ulduzlar parlayınca baxacaq
Necə toqquşur əzəli yalanlar.
Biz kələfə dolaşdıq və bilmədik,
Bu talelər içrə bizimki də var.

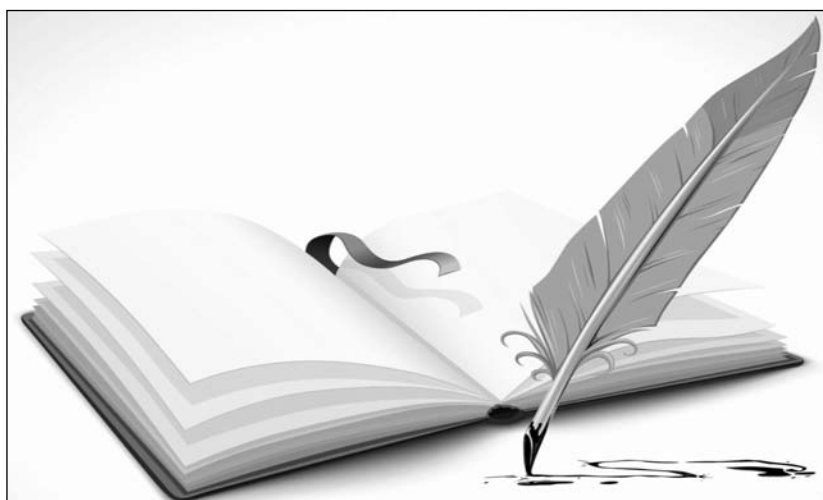
Ivan Lalić - 1931-ci ildə Belqrad-da doğulub. Şair, tərcüməçi və nasir kimi tanınır. Serb ədəbiyyatında fəlsəfi lirikanın tarixi və mifoloji qatlarını ustalıqla enən ustad söz adamlarındandır. İrsi çox zəngindir və əsərləri beynəlxalq müstəvidə təqdim olunan bütün serb şeiri antologiyalarında yer alır. "Əvvəlki oğlan", "Küləkli bahar", "Dənizin nəhəng darvazaları", "Arqonavtlar və başqa şeirlər", "Zaman, alovlar, bağlar", "Hadi-sə", "Dairə", "Məktub" və s. kitabların müəllifidir. Ədib, 1998-ci ildə vəfat edib.

SALNAMƏÇİNİN GÖZ YAŞLARI

Nə iş gördük, əhatələndi
böyük bir boşluqla,
Sanki sonsuz dənizlərin
qoynunda bir adayıq.
Sükut çökdü yalnız sözün, ürək

sözün üstünə.
Görən, neçə səması var burda
ən qədim sətrin,
Hansı ahəngə, qorxuya yurd
olub bu viranə?

Nədir ümid, bənzəyirmi birliyi
sevməməyə?
O qübbənin, yuvanın bircə
əksik daşına?
Səssizliyin bu dünyada
unudulmuş harayna?
Nə iş görsək, əhatələnilib böyük
bir boşluqla
Tənha ulduz kimi yik bu sonsuz
kainatda.

Kim çözəcək surətləri calayıb
bir-birinə?
Bizi bəxtsiz bizdən kim
qurtaracaq?
O dünyanı öyən müdrik hansı
dildə yazacaq?
Sirli zaman güzgüsü bizə
nə göstərəcək?
Nə görəcəyəm - ya bir vəhşi,
ya mələk...

Başıbəlalı şəhər, hanı qum
qalanın qumu?
Üstünə gələn axın boş-boş
xışıldayır yenə
Həvəssizcə silir bizim nişanla-
rı,
izləri.
Kim bitirər bu kitabı, axı boşluq
qəzəblə
Vərəqləyir onu isti,
alovlu əlləriylə.

Novitsya Telebak - 1957-ci ildə Mostar (Hersoqovina) şəhəri yaxınlığında Zeleniça kəndində anadan olub. Könüllü olaraq cəbhəyə yollanan və ağır yaralanan N.Telebak şair və esseist kimi tanınır. "Sözlərdən qorxan kədər", "Vilino dərəsi", "Avam nökrin tövbəsi", "Daş karxanası", "İdrakin alovu" və s. şeir kitablarının müəllifidir.

DUA

Sadiq Qütb ulduzu göydən baxanda
Çayır-çəmənlə səssizliyə dalanda
Nikolin günüydü və mən doğuldum.

Al məni, xilas et bu dumandan
Qəbul et, bir Allahsız qulu da
Sığinsın kölgən altında.

Gənclik, ax bu gəncliyi,
Bu çarmıxsızı, xaç naminə
cansız çağan bil, qəbul et,
İLAHİ!

Rus dilindən tərcümə edən:
Günəl Şamilqızı